

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Jany Serbovej v trestnej veci obvineného **K. M.**, pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí 31. júla 2012 v Bratislave o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. septembra 2009, sp. zn. 5 To 32/2009, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **K. M.** sa **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre (ďalej len krajský súd) podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/ Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Komárno zo 16. apríla 2009, sp. zn. 14 T 8/2008 a obžalovaného **K. M.** s použitím § 322 ods. 3 Tr. por. uznal za vinného, že

1.

v presne nezistenom čase v mesiacoch august až október roku 2007 v **K.** zvedol a zjednal k vykonávaniu prostitúcie **B. P.**, nar. **X.**, **Ž. M.**, nar. **X.** a **S. T.**, nar. **X.**, hoci vedel, že **B. P.** a **S. T.** nedovърšili vek 18 rokov a **Ž. M.** vek 15 rokov, pričom poškodené prostitúciu vykonávali denne v meste **K.** a v okolí mesta **K.** a polovicu peňazí, ktoré takto zarobili, mu na jeho žiadosť odovzdávali a zároveň **B. P.** hrozbou, že jej ublíži na zdraví, nútil vykonávať prostitúciu podľa jeho predstáv,

2.

v presne nezistenom čase koncom mesiaca september alebo začiatkom mesiaca október roku 2007 v meste K. sa poškodenej Ž. M., nar. X. vyhrážal, že ju dá zastreliť, ak sa niekto od nej dozvie o skutku uvedenom v bode 1/,

Takto uznal krajský súd obžalovaného za vinného

v bode 1/:

- zo zločinu kupliarstva podľa § 367 odsek 1, odsek 2 (§ 138 písmeno d/, písmeno j/) odsek 3 (§ 139 odsek 1 písmeno a/), odsek 4 písmeno c/ Trestného zákona.

v bode 2/:

- zo zločinu vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b/ (§ 139 odsek 1 písmeno a/) Trestného zákona.

Za to mu krajský súd uložil:

Podľa § 367 odsek 4 Trestného zákona a § 43 Trestného zákona s použitím § 41 odsek 2 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody 11 (jedenásť) rokov a 7 (sedem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obžalovaného na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd zároveň podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného M. zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie obvinený písomným podaním obhajcu, doručeným Okresnému súdu Komárno 15. júna 2011 (po ustanovení obhajcu na základe pôvodného dovolacieho podania obvineného doručeného Okresnému súdu Komárno 28. marca 2012).

Ako právny dôvod dovolania označil obvinený dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

V dôvodoch cituje ustanovenia Čl. 50 ods. Ústavy Slovenskej republiky, ustanovenia §§ 2 ods. 10, 314 Trestného poriadku a §§ 41 ods. 3 a 122 ods. 10 Trestného zákona.

Ďalej argumentuje:

„Vychádzajúc z uvedeného práva na obhajobu, prvostupňový aj odvolací súd zásadným spôsobom porušil právo obžalovaného na obhajobu, keď úplne ignoroval a nevykonal dôkazy navrhnuté obžalovaným a nevykonal dôkazy svedčiace v jeho prospech.

V tejto súvislosti poukazujem na výpoveď svedkyne B. P., ktorá na pojednávaní konanom dňa 09.10.2008 vypovedala v prospech obžalovaného (odsúdeného), z ktorého dôvodu prvostupňový súd hodnovernosť jej výpovede spochybnil a nariadil znaleckého dokazovanie za účelom zistenia vierohodnosti jej výpovede. Inak súd postupoval v prípade dôležitej svedkyne Ž. M., ktorá keď sa na pojednávanie dňa 09.10.2008 ani dňa 11.12.2008 nedostavila. Súd od jej výsluchu upustil aj napriek tomu, že neboli odstránené podstatné rozpory v tvrdeniach týchto svedkýň a návrh na ich konfrontáciu ako dôkaz zamietol. Taktiež zamietol návrh na zistenie hodnovernosti a vierohodnosti výpovede tejto svedkyne, čím bolo porušené ustanovenie § 2 ods. 10 TP.

Postupom prvostupňového súdu aj súdu odvolacieho pred vynesením rozsudku bol porušený zákon v ust. § 314 TP tým, že obžalovanému (odsúdenému) nebolo doručené odvolanie okresnej prokurátorky pred termínom verejného zasadnutia tak, aby mal dostatok času na prípravu. Tým bolo znemožnené právo odsúdeného vyjadriť sa k nemu.

S poukazom na § 122 ods. 10 a § 41 ods. 3 Tr. zák., odsúdený v súvislosti s odsúdením rozsudkom Okresného súdu Komárno sp.zn. 3T/155/2005, ktorý nadobudol právoplatnosť rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č.k. 2To 42/2007 zo dňa 04.04.2008, je toho názoru, že napadnutými rozsudkami došlo k porušeniu § 122 ods. 10 TZ, keď súdy jeho konanie neposúdili ako pokračovanie toho istého trestného činu a trestnosť všetkých čiastkových útokov neposúdili ako jeden trestný čin a trest neuložili podľa § 41 ods. 3 TZ.“

Finálne obvinený navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti výrokov napadnutých rozsudkov a správnosti postupu konania, ktoré rozhodnutiam predchádzalo, vyslovil rozsudkom porušenie zákona v ust. § 2 ods. 10 Tr., por. § 314 Tr. Por., a § 122 ods. 10 Tr. Zák., súčasne napadnuté rozsudky zrušil a prikázal súdu o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Okresná prokurátorka Komárno sa k dovolaniu vyjadrila nasledovne:

„Po oboznámení sa s obsahom dovolania odsúdeného mám za to, že v predmetnej veci nie sú dané odsúdeným tvrdené dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/ Tr. poriadku, pretože k porušeniu jeho práva na obhajobu nedošlo, resp. preto, lebo trest mu nebol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby a nenastala ani situácia, že by mu bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Čo sa týka tvrdenia odsúdeného, že k zásadnému porušeniu jeho práva na obhajobu došlo tým, že nebolí vykonané odsúdeným navrhované dôkazy, resp. že vykonané dôkazy súd vyhodnotil nesprávne, ako aj tým, že mu nebolo doručené odvolanie prokurátora v takom časovom predstihu, aby mal dostatok času zaujať k nemu stanovisko, poukazujem na to, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku je vymedzený najmä ako porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, ku ktorému v predmetnej veci nedošlo.

Mám za to, že v predmetnej veci nie je daný ani odsúdeným tvrdený dôvod dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. poriadku, pretože trest mu bol uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby a právna kvalifikácia zistených skutkov ako dvoch zločinov s nadväzujúcimi trestnými sadzbami uvedenými v Trestnom zákone pripúšťajú výlučne uloženie trestu odňatia slobody (§ 34 ods. 6 Tr. zákona).

Poznamenávam, že tvrdenie odsúdeného, že skutky, pre ktoré bol právoplatne odsúdený rozsudkami Okresného súdu Komárno sp. zn. 14T/8/2008 zo dňa 16.4.2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Nitra sp. zn. 5To/32/2009 zo dňa 10.9.2009 spáchané v období augusta až októbra 2007 sú dielčimi útokmi pokračujúceho trestného činu spáchaného v období rokov 2004 až 2005, pre ktorý už bol K. M. odsúdený skoršími rozsudkami označených súdov, nemá oporu v platnej právnej úprave, pretože ust. § 122 ods. 10 Tr. zákona treba uplatňovať v spojení s ust. § 122 ods. 13 Trestného zákona, podľa ktorého ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, aj po oznámení vznesenia obvinenia, posudzuje sa také konanie od tohto procesného úkonu ako nový skutok.

Poukazujem aj na rozhodnutie R 52/1971, podľa ktorého ak bol trestný čin spáchaný po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa, nejde o súbeh, a teda je vylúčené uloženie súhrnného trestu v zmysle § 35 ods. 2 Trestného zákona (č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov), aj keď bol tento rozsudok v ďalšom konaní zrušený a nový odsudzujúci rozsudok súdu prvého stupňa vyhlásil až po spáchaní trestného činu, za ktorý sa ukladá trest.

Hoci K. M. bol aj v skoršom konaní odsúdený pre trestný čin kupliarstva podľa § 204 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, a to rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 3T 155/05 zo dňa 15.12.2005, tento rozsudok bol v odvolacom konaní zrušený a ďalší prvostupňový rozsudok zo dňa 23.10.2007 nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom Krajského súdu Nitra sp. zn. 2To 42/07 zo dňa 4.4.2008.

Z týchto dôvodov navrhujem, aby dovolací súd uznesením vec odmietol v zmysle § 382 písm. c/ Tr. poriadku.“

Najvyšší súd ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) dovolanie predbežne preskúmal podľa § 378 Tr. por. a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. a/, b/ alebo d/ až f/ Tr. por. Zároveň však už pri predbežnom prieskume zistil, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Námietky voči postupu v konaní

Svedkyňu M. súd vypočul na hlavnom pojednávaní 15. mája 2008.

Okolnosť, že následne mienil vykonať konfrontácie medzi svedkyňami M., P. a T., čo bolo zápisnične konštatované pri odročení hlavného pojednávania 15. mája 2008, a že od tohto zámeru upustil, čo zápisnične konštatoval na hlavnom pojednávaní 11. decembra 2008, nie je preskúmateľná v dovolacom konaní.

To platí i o okolnosti, že súd procesne relevantným spôsobom odmietol vykonať dokazovanie znaleckým vyšetrením duševného stavu svedkyne M..

Keďže dovolací súd nemôže skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), nemôže ani skúmať, prečo súd ustálil skutkový stav na základe v konaní vykonaných dôkazov a nevykonal aj ďalšie dôkazy, a to či už z vlastnej iniciatívy (§ 2 ods. 11 Tr. por.), alebo na návrh strán. Povinnosťou súdu je o dôkaznom návrhu strany rozhodnúť k čomu v preskúmvanej veci došlo (k tejto problematike pozri napr. rozhodnutie č. 7 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1 /2011).

Pokiaľ ide o doručovanie odvolania prokurátora obžalovanému pred rozhodovaním odvolacieho súdu:

Toto odvolanie bolo obžalovanému doručené 18. mája 2009 a vyjadril sa k nemu podaním z 19. mája 2009. Obhajkyni obžalovaného bolo odvolanie prokurátora doručené 22. mája 2009. Keďže verejné zasadnutie odvolacieho súdu bolo vykonané 10. septembra 2009, mal obžalovaný dostatok času na vyjadrenie sa k odvolaniu protistrany, čo aj učinil.

Pôvodné podanie obvineného, ktoré nebolo v rozpore s ustanovením § 373 ods. 4 Tr. por. podané prostredníctvom obhajcu, namietalo v odôvodnení ohľadom tejto tvrdenej vady konania okolnosti, týkajúce sa predchádzajúceho konania proti obvinenému – rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 4. apríla 2008, sp. zn. 2 To 42/2007.

V žiadnom z namietaných prípadov teda nedošlo k porušeniu práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), ani k splneniu iného dovolacieho dôvodu.

Námietky voči aplikácii hmotnoprávných ustanovení (použitiu ustanovení Trestného zákona)

Neopodstatnenosť týchto námietok, tak ako sú vecne špecifikované v dovolaciach podaniach, je argumentačne zodpovedaná už v odôvodnení napadnutého rozsudku, rovnako tak aj vo vyjadrení prokurátora k dovolaniu.

Nepostačuje však odôvodnenie rozlíšenia medzi jednočinným a viacčinným súbehom trestných činov v rozsahu, v ktorom je obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Okolnosť, že konaním páchatel'a boli zasiahnuté dva rôzne trestnoprávne relevantné objekty, chránené dvoma rôznymi ustanoveniami osobitnej časti Trestného zákona (spôsobené dva rôzne následky), je charakteristická aj pre jednočinný súbeh trestných činov.

Z hľadiska riešenia v príslušnom smere relevantnej otázky je podstatné, že oba dotknuté následky sú v priamej príčinnej súvislosti vyvolané dvoma rôznymi, kvalitatívne odlišnými, aj keď v rovnakom časovom období vykonanými konaniami páchatel'a.

Ide teda jednak o aktivity zamerané na výkon prostitúcie osobami, uvedenými v popise skutku 1/ výroku rozsudku krajského súdu, a jednak o vyhrážanie sa usmrtením jednej z týchto osôb (poškodenej M.), ak vykonávanie prostitúcie a získavanie žien na takú činnosť vyzradí.

Zvedenie a zjednanie ženy k vykonávaniu prostitúcie a koristenie z nej páchatelom je odlišným konaním od ďalšieho jeho konania spočívajúceho vo vyhrážaní sa tejto žene usmrtením, ak inej osobe také (teda skôr uvedené, v kupliarstve spočívajúce) konanie páchatel'a, ako aj vlastnú prostitúciu, oznámi.

Odlišný je aj napadnutý objekt, v prvom prípade spočívajúci v porušení zákonného zákazu kupliarstva (§ 367 ods. 1 Tr. zák.), a v druhom prípade spočívajúci v zásahu do osobnej slobody poškodenej, súčasťou ktorej je možnosť iným osobám oznámiť okolnosti výkonu vlastnej prostitúcie a aktivity kupliara vo vzťahu k tejto činnosti, čo je sankcionované ustanovením § 189 ods. 1 Tr. zák.

Ide teda o dva trestné činy – kupliarstvo podľa § 367 Tr. zák. a vydieranie podľa § 189 Tr. zák., spáchané dvoma skutkami. V závislosti od okolností podmieňujúcich použitie vyššej trestnej sadzby pri trestnom čine kupliarstva potom môže byť aktuálne zvýšenie trestnej sadzby podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. (trestný čin vydierania je zločinom už v prvom odseku ustanovenia § 189 Tr. zák.).

Konkrétne v posudzovanom prípade ide o dva úmyselné zločiny, spáchané dvoma skutkami, z čoho rezultuje použitie asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. pri ukladaní trestu.

Tento trest bol potom v súlade so zákonom uložený v rámci sadzby ustanovenej na prísnejšie trestný z oboch zbíhajúcich sa trestných činov (7 až 12 rokov odňatia slobody - § 367 ods. 4 Tr. zák.), upravenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., a to na spodnej hranici tejto sadzby.

Nemožno aplikovať odsek 3 naposledy označeného ustanovenia a uložiť spoločný trest vo vzťahu k odsúdeniu obvineného rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo 4. apríla 2008, sp. zn. 2 To 42/2007. Dôvodom je okolnosť, že (ako na to poukazuje vo vyjadrení k odvolaniu prokurátor), jednota predchádzajúceho skutku bola prerušená oznámením

vznesenia obvinenia pre dotknutú trestnú činnosť, k čomu došlo 14. januára 2005 (č.l. 7 vyšetrovacieho spisu ÚJKP Komárno ČVS/orp-499/OBK-KN-2004-Fu), a to v zmysle § 89 ods. 20 Tr. zák. v znení účinnom pred 1. januárom 2006.

Správne nebol v preskúmvanej veci ukladaný ani súhrnný trest (§ 42 Tr. zák.), keďže (ako na to opäť poukazuje vo svojom vyjadrení k dovolaniu prokurátor), prvý, neskôr zrušený odsudzujúci rozsudok v tejto veci (Okresný súd Komárno, sp. zn. 3 T 155/2005) bol vyhlásený už 15. decembra 2005, teda pred spáchaním prejednávanej trestnej činnosti.

Ani v tomto smere teda nebol splnený dovolací dôvod, a to v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ alebo písm. h/ Tr. por., ani v zmysle iného písmena tohto ustanovenia.

Tým je vyčerpaný rozsah dovolacích námietok (§ 374 ods. 1 Tr. por.) v obsahu odôvodnenia tohto uznesenia, a to s voči dovolaniu negatívnym záverom. Dovolací súd sa nezaoberal inými chybami napadnutého rozhodnutia v dôsledku použitia ustanovenia § 385 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.

Na základ uvedeného najvyšší súd dovolanie obvineného M. odmietol ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por., konajúc na neverejnom zasadnutí nariadenom podľa § 381 Tr. por.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 31. júla 2012

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Libor Duľa

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková